

Чуча Наталія Іванівна

Харківська державна академія фізичної культури

Ширяєва Ірина Віталіївна

Харківська державна академія фізичної культури

Олійник Володимир Олексійович

Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, Харків

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗМАГАНЬ З БАСКЕТБОЛУ

Анотація. У вік сучасних інформаційних технологій змагання з баскетболу забезпечені великою кількістю електронних пристроїв, які фіксують, обробляють та надають до широкого доступу цифрову, друковану та відео інформацію про хід змагань.

Ключові слова: баскетбол, змагання, електронні інформаційні пристрої.

Abstract. *Chucha N., Shyriaieva I., Oliynyk V. Information support of basketball competitions. Basketball competitions are provided with the large number of electronic devices which record, process information and provide printing and video information on the course of competitions to the broad access digital in the century of modern information technologies.*

Keywords: *basketball, competition, electronic information devices.*

Вступ. Баскетбол, як вид спорту, має вже більш ніж 127 – річну історію. Про перші змагання ми можемо пізнати з різних історичних нарисів, фото, з історичних документів та у звітах суддів. Склади команд, рахунок гри, зайняті місця. Пізніше додалися кіноплівки історичних матчів з коментарями, тощо. Поступово з’являлись пристрої, які дозволяли точніше фіксувати та демонструвати глядачам рахунок гри, час гри, час на атаку [1]. Сьогодення може запропонувати не тільки інформацію для глядачів у залі та тренерів і гравців команд, а і широкий доступ спостерігати за змаганнями on-line, переглядати записи на каналі youtube, дивитись статистичні звіти ігор.

Мета дослідження – проаналізувати сучасні можливості інформаційного забезпечення змагань з баскетболу.

Завдання дослідження – розподілити електронні пристрої за їх призначенням та ознайомити з інформацією, яку вони постачають.

Матеріал та методи дослідження: узагальнення практичного досвіду, аналіз доступних джерел.

Результати дослідження.

Розділ Баскетбольне обладнання Офіційних Правил баскетболу деталізує все баскетбольне обладнання, яке необхідне для проведення гри [3; 4].

Ми пропонуємо розділити обладнання на групи:

1. Прилади, які інформують про стан гри на конкретний момент та доносять цю інформацію до команд та глядачів.
2. Електронні інформаційні пристрої, з допомогою яких детально фіксують дії гравців на майданчику, і які вносять ці дії у статистичні звіти та протоколи, аналізують їх з допомогою програм ФІБА та зберігають інформацію на електронних носіях у вільному доступі для використання, отримання необхідної інформації щодо команд, гравців, тренерів, суддів та ін.

До першої групи віднесемо наступні прилади.

Найбільшим за розміром і різновидами інформації є табло (рис.1).

Рис.1. Табло рахунку

На табло можна бачити назви команд, прізвища гравців, кількість персональних фолів, командних фолів, номер періоду, поточний рахунок гри, час гри, що залишився у періоді та кількість тайм-аутів, що є у кожної команди. Та ця інформація доступна лише під час гри.

Дисплей годинника кидка із додатковим ігровим годинником розташовують на опорі кожного з щитів (рис. 2). Він показує кількість часу на атаку та основний час періоду. Обидва повинні рахувати час у зворотному напрямку.

Рис.2 Дисплей годинника часу кидка

Щит повинен бути оснащений світловими пристроями по його периметру, які прикріплені до внутрішньої сторони щита, і які запалюються червоним кольором тільки тоді, коли лунає сигнал ігрового годинника про закінчення чверті або овертайму [3; 6].

У електронному вигляді можуть бути представлені: стрілка володіння за чергою та покажчик командних фолів.

До другої групи віднесемо два комп'ютери (ноутбуки), які працюють автономно з різними програмами та систему відео повторів, яка з сезону 2018-19 рр. є обов'язковою на усіх матчах суперліги та міжнародних змаганнях.

Один з ноутбуків надається секретарю, який буде вести електронний протокол. Він повинен бути оснащений програмою **Digital Scoresheet Setup v1.0.1.16**. (рис. 3). Як і в паперовому протоколі, секретар фіксує забиті очки, персональні та командні фоли, кількість запрошених хвилинних перерв, вихід гравців на майданчик та інше. На відміну від паперового протоколу, електронний зберігається у пам'яті пристрою до його знищення та до роздрукування у ньому можуть бути виправлені помилки за ходом матчу та після, якщо були помічені.

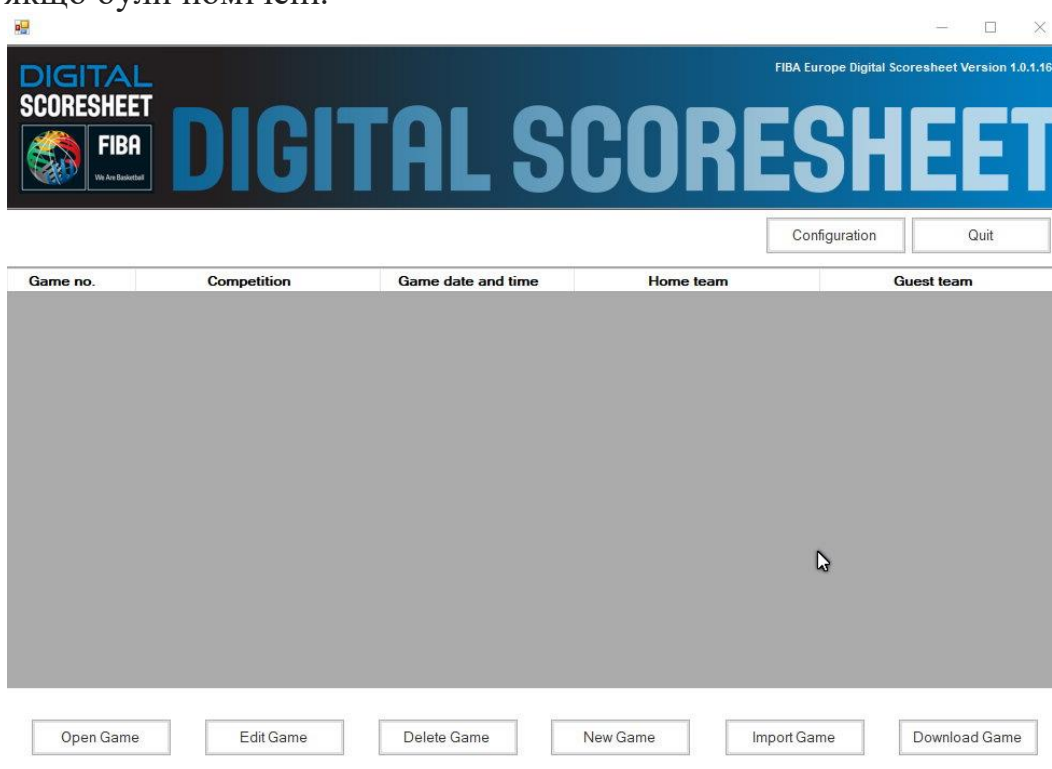

Рис. 3. Програма електронного протоколу

Тренерам та керівництву змагань видають друковані протоколи, де все чітко можна розібрати.

На другому ноутбуці працює суддя – статистик. Програма статистичного протоколу **FIBA LiveStats V7**. Обов'язок статистика – вести облік дій, які відбуваються на майданчику. До цих дій відносять: кидки з гри,

очки у швидкому прориві, штрафні кидки, підбір м'яча, втрата м'яча, результативні передачі, перехоплення, накриті кидки, фоли, фоли на гравцеві, участь у гри/ зіграній час. Надалі програма вираховує інші показники, які будуть відображені у статистичному звіті. Після кожного періоду статистичні звіти роздруковують та надають командам, які вже самостійно роблять висновки щодо змін у гри на підставі отриманих даних [5].

Відеозаписи ігор кваліфікованих команд повинні також бути у широкому доступі. Це дозволяє переглянути у повторі дії своєї команди, команди суперника, отримати інформацію про тактику нападу та захисту, виявити слабкі та сильні ланки команди, скласти план на наступну зустріч.

Система відео повторів має допомагати суддівській бригаді у складні моменти гри, коли неможливо впевнено неозброєним оком прийняти остаточне рішення, яке може значно вплинути на результат гри. Покадрові повтори дозволяють визначити характер чи важкість порушення, або виявити який кидок за вагомістю набраних очок був виконаний гравцем, або коли був сигнал про закінчення часу кидка та інші моменти [2].

Висновки. Збільшення кількості та якості електронних інформаційних пристроїв на змаганнях з баскетболу значно підвищили інтерес глядачів, дали доступ до отримання оперативної інформації протягом змагань, після них та на значному віддаленні від них як спеціалістам у галузі баскетболу, так і тим, що захоплюються цією грою на аматорському рівні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Костюкевич В.М. Організація і проведення змагань із спортивних ігор. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання. Вінниця: Планер, 2005, 216.
2. Подтикан М.П., Помещикова І.П., Ширяєва І.В. Рівень підготовленості баскетбольних арбітрів до змагань. Спортивні ігри, 2017, 4, 42-46.
3. Помещикова І.П., Тихонов А.І., Чуча Н.І. Підготовка суддів у баскетболі: навчальний посібник. Харків, 2019, 149 с.
4. http://i.fbu.kiev.ua/1/files/global/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%B0/Equip_2018_10.pdf
5. <http://i.fbu.kiev.ua/1/files/global/nakaz44.pdf>
6. http://i.fbu.kiev.ua/1/files/global/1%D0%BA%D0%B0%D1%82/Pravila_2019_Final_31_01_19.pdf